

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ

Τελικό απαρέμφατο	Κύρια πρόταση (έγκλιση) επιθυμίας στο χρόνο του απαρεμφάτου
κελεύω σε ιέναι	«ἴθι» -προστακτική
εὔχομαι σε ιέναι	«ἴοις»-ευκτική
συμβουλεύω σοι μὴ ἔλθειν	«μὴ ἔλθης» -αποτρεπτική υποτακτική

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ

Ειδικό απαρέμφατο#	Κύρια πρόταση κρίσεως Έγκλιση οριστική στο χρόνο του απαρεμφάτου*
ἔφη βοηθήσειν	«βοηθήσω» -οριστική
*Δυνητικό ειδικό απαρέμφατο: ἔφη οὐκ ἂν δύνασθαι	Δυνητική έγκλιση: «οὐκ ἂν δυναίμην»- δυνητική ευκτική (σπ. δυν. οριστική)

#Ο,τι ισχύει για το ειδικό απαρέμφατο ισχύει και για την κατηγορηματική μετοχή πλαγίου λόγου

*το απαρέμφατο ενεστώτα μπορεί να αντιστοιχεί και σε παρατατικό στον ευθύ λόγο.

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ

<p>Ειδική πρόταση /πλάγια ερώτηση κρίσεως /αιτιολογική πρόταση που εισάγεται με ὅτι /ὡς / (σπ.) χρονική πρόταση που εισάγεται με ἐπεὶ</p>	<p>Κύρια πρόταση κρίσεως</p>
<p>Ευκτική πλαγίου λόγου (εννοείται εξάρτηση από ιστορικό χρόνο)</p>	<p>Οριστική** στο χρόνο* της ευκτικής πλαγίου λόγου</p>
<p>ἔφη ὅτι εισαγγεῖλει</p>	<p>«εἰσήγγειλα»</p>
<p>*Η ευκτική πλαγίου λόγου ενεστῶτα μπορεί να αντιστοιχεί σε ενεστῶτα ἢ και παρατατικό: ἠρόμην διὰ τί αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν.</p>	<p>«διὰ τί αἱ θύραι νύκτωρ ἐψόφουν;»</p>
<p>** Η ευκτική πλαγίου λόγου σε πλάγια ερώτηση μπορεί να αντιστοιχεί σε απορηματική υποτακτική: ἠπόρει τί πάθοι.</p>	<p>«τί πάθω;»</p>

Μερικές φορές στην ειδική πρόταση αντί για ευκτική του πλαγίου λόγου ενεστῶτα υπάρχει παρατατικός ο οποίος αντιστοιχεί σε ενεστῶτα στον ευθύ λόγο (δηλ. ο παρατατικός μπαίνει στη θέση ευκτικής πλαγίου λόγου): οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ὅτι οἱ ἐναντίοι παρεσκευάζοντο (αντί: παρασκευάζοντο). Σε ευθύ λόγο: οἱ ἐναντίοι παρασκευάζονται.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (ΟΧΙ ΕΙΔΙΚΕΣ/ΠΛΑΓΙΕΣ ΕΡΩΤΗΜΑΤΙΚΕΣ) ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΡΗΜΑ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

ΠΛΑΓΙΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΥΘΥΣ ΛΟΓΟΣ

Ευκτική πλαγίου λόγου (σε χρόνο ενεστώτα, μέλλοντα, αόριστο* , παρακείμενο)	Οριστική ενεστώτα, μέλλοντα, παρακείμενου ή υποτακτική στο χρόνο της ευκτικής του πλαγίου λόγου, αναλόγως του βασικού τρόπου εκφοράς της δευτερεύουσας πρότασης
Οριστική ιστορικού χρόνου (παρατατικός, αόριστος, υπερσυντέλικος)	Οριστική ιστορικού χρόνου

*Η ευκτική πλαγίου λόγου αορίστου μπορεί να αντιστοιχεί στον ευθύ λόγο **μόνο σε υποτακτική** (αορίστου), διότι η οριστική ιστορικών χρόνων στις δευτερεύουσες προτάσεις δεν μετατρέπεται σε ευκτική πλαγίου λόγου.

Εξαιρούνται οι αιτιολογικές προτάσεις που εισάγονται με **ὅτι ή ὡς** (ακολουθούν τις ειδικές, δηλ. μετατρέπουν την οριστική αορίστου σε ευκτική π.λ.) και πιο σπάνια οι χρονικές προτάσεις που εισάγονται με **ἐπεί**.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ

(Α. ειδικές προτάσεις + δύο πλάγιες ερωτηματικές)

1. εἶχε γὰρ λέγειν καὶ ὅτι μόνοι τῶν Ἑλλήνων βασιλεῖ συνεμάχοντο ἐν Πλαταιαῖς, καὶ ὅτι ὕστερον οὐδεπώποτε στρατεύσαιντο ἐπὶ βασιλέα.
2. ἔλεξαν ὅτι πέμπειε σφᾶς ὁ βασιλεύς.
3. εἶχε γὰρ λέγειν ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς...
4. Οἱ στρατηγοὶ διηγοῦντο ὅτι αὐτοὶ μὲν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πλέοιεν, τὴν δὲ ἀναίρεσιν τῶν ναυαγῶν προστάξαιεν ἀνδράσι ἱκανοῖς.
5. Κῦρος ἐπυνθάνετο αὐτῶν ὁπόσῃν ὁδὸν διήλασαν καὶ εἰ οἰκοῖτο ἡ χώρα.

(Β. +δευτερεύουσες προτάσεις)

6. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ὅτι οἱ ἐναντίοι παρεσκευάζοντο ἵνα ἐπίοιεν.
7. ἤλπιζον τοὺς Σικελοὺς ταύτῃ, οὓς μετέπεμψαν, ἀπαντήσεσθαι.
8. εἶχε γὰρ λέγειν ὡς Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολεμήσειαν αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐθελήσαιεν μετ' Ἀγησιλάου ἐλθεῖν ἐπ' αὐτόν.

9. ὁ ἄγγελος ἔλεγεν ὅτι Κῦρος λελοιπῶς εἶη τὰ ἄκρα,
ἐπεὶ αἰσθοῖτο τοῦτο.

10. Κῦρος ἐβόα τῷ Κλεάρχῳ ἄγειν τὸ στράτευμα κατὰ
τὸ μέσον τῆς φάλλαγος, ὅτι ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς εἶη.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΥΠΟΘΕΤΙΚΟ ΛΟΓΟ

Να μετατρέψετε τους πλάγιους υποθετικούς λόγους σε
ευθείς και να αναγνωρίσετε το είδος.

1. Τῶν Θηβαίων οἱ προεστῶτες ἐλογίζοντο ὡς, εἰ μὴ
μαχοῖντο, ἀποστήσονται αἱ περιοικίδες πόλεις.
2. ἐλογίζοντο ὡς, εἰ νικήσειαν τὸ περὶ τὸν βασιλέα, τὸ
ἄλλο πᾶν εὐχείρωτον ἔσοιτο.
3. ὁ Κόνων τὸν Φαρνάβαζον ἐδίδασκεν ὡς οὕτω μὲν
ποιοῦντι (υποθετική μτχ.) πᾶσαι αὐτῷ αἱ πόλεις φίλαι
ἔσονται, εἰ δὲ δουλοῦσθαι βουλόμενος φανερός
ἔσοιτο, ἔλεγεν ὡς μία ἐκάστη πολλὰ πράγματα ἰκανὴ
εἶη παρέχειν καὶ κίνδυνος εἶη μὴ καὶ οἱ Ἕλληνες, εἰ
ταῦτα αἰσθοῖντο, συσταῖεν.
4. ἔγνω ὅτι, εἰ μὴ ἰππικὸν ἰκανὸν κτήσαιο, οὐ δυνήσοιτο
κατὰ τὰ πεδία στρατεύεσθαι.
5. Λύσανδρος ἐλογίσατο ὅτι οἷόν τε εἶη ταχὺ
ἐκπολιορκῆσαι τοὺς ἐν τῷ Πειραιεῖ εἰ τῶν ἐπιτηδείων
ἀποκλεισθεῖσαν.
6. ὑπισχνεῖτο εἰ ἀφίκοιντο ἔξω τοῦ Πόντου, μισθοφορὰν
αὐτοῖς ἔσεσθαι.

7. ἤδει ὅτι, εἴ τι μάχης ποτὲ δεήσοι, ἐκ τούτων παραστάτας ληπτέον εἶη.
8. ἐλογίζετο ὡς, εἰ πάντες οἱ κοινῶνες (σύντροφοι) θεοσεβεῖς εἶεν, ἦττον ἂν αὐτοὺς ἐθέλαιν ἀνόσιόν τι ποιεῖν.
9. Τισσαφέρνης μὲν ὄμοσεν Ἀγησιλάῳ, εἰ σπείσαιτο, ἕως ἔλθοιεν, οὓς πέμψειε πρὸς βασιλέα ἀγγέλους, διαπράξεσθαι αὐτῷ ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς πόλεις.
10. Ἀθηναῖοι ἠγήσαντο ἐκείνους μὲν, εἴ τι ἠδίκουν, ἀποθανόντας δίκην ἔχειν τὴν μεγίστην. (=εφόσον εἶναι νεκροί, εἶναι τιμωρημένοι με τὴν μεγίστην τιμωρίαν)
11. Ἀχιλλεὺς δὲ ἐπηγγείλατο Μενoitίῳ Πάτροκλον σῶν ἀπάξειν (ἀπάγω =επαναφέρω), εἰ συμπέμψειεν αὐτὸν εἰς Τροίαν καὶ παρακαταθεῖτο αὐτῷ. (παρακατατίθεμαι = εμπιστεύομαι κάτι σε κάποιον)
12. Τῷ Νικίᾳ ἐδόκει, εἰ τειχισθείη τὸ χωρίον, ῥάων ἢ ἐσκομιδῇ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι.
13. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐνόμιζον, εἰ τὴν γῆν τέμνοιεν, καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν.